

โรคหลงผิด

โรคหลงผิดคืออะไร?

โรคหลงผิด คือ โรคจิตชนิดหนึ่ง ผู้ป่วยจะมีอาการหลงผิดเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายเรื่อง ที่เกี่ยวข้องกันตลอดเวลา อาการหลงผิดเป็นอาการทางจิตที่ผู้ป่วยมีความเชื่อในเรื่องที่ไม่เป็นความจริง แต่ไม่สามารถลบความเชื่อนั้นออกจากความทรงจำไปได้

ถึงแม้จะมีหลักฐานที่เป็นจริงมาหักล้างความเชื่อผิด ๆ นั้นก็ตาม สิ่งหนึ่งที่ควรระวังระลึกในใจก็คือ:

จิตแพทย์ควรพิจารณาประวัติของคนไข้แยกเป็นส่วน ๆ อย่างละเอียดรอบคอบ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องวัฒนธรรม การเลี้ยงดู การศึกษา และศาสนา โดยในความเป็นจริงแล้วความคิดที่ดีคุณค่าด้านวัฒนธรรม การเลี้ยงดู การศึกษา หรือศาสนา มากจนเกินไป จะทำให้เกิดความสับสนและปนรวมกับอาการหลงผิดได้โดยง่าย ทั้งนี้เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้ป่วย ควรให้จิตแพทย์เป็นผู้วินิจฉัยโรคหลงผิด

ระบาดวิทยาของโรคหลงผิดนั้นถือว่าต่ำกว่าโรคจิตเภท

โดยมีอัตราส่วนของเพศชายต่อเพศหญิงอยู่ที่ประมาณ 1 ต่อ 1

โดยเพศหญิงมีอัตราส่วนที่จะเป็นสูงกว่าเพศชายเล็กน้อย และอายุที่เริ่มเป็นจะอยู่ที่ประมาณ 40

กลุ่มอาการของโรคหลงผิดมีอะไรบ้าง?

- อาการหลงผิดว่าถูกปองร้าย
- อาการหลงผิดว่าตนมีความสามารถเกินความเป็นจริง
- อาการหลงผิดคิดว่าตนเองป่วย
- อาการหลงผิดว่าคู่ของตนนอกใจ
- อาการหลงผิดถึงความไม่ยุติธรรมจึงขบขื่นฟ้องร้องตามกฎหมาย
- อาการหลงผิดคิดว่าผู้อื่นพูด ว่าร้าย นินทาเกี่ยวกับตน
- อาการหลงผิดว่าบุคคลอื่นหลงรักตน หรือเป็นคู่รักของตน

สาเหตุของโรคหลงผิดเกิดมาจากอะไร?

สาเหตุของโรคหลงผิดนั้นมีความซับซ้อนเป็นอย่างมาก

แต่ปัจจัยที่มีตั้งแต่กำเนิดและพันธุกรรมก็ไม่ได้มีความเด่นชัดกว่าสาเหตุอื่น ๆ

ในมุมมองด้านจิตวิทยาอาจเกิดจากความบกพร่องของระบบลิมบิกและปมประสาทบาซัลในสมองของผู้ป่วย อย่างไรก็ตามปัจจัยที่สำคัญที่สุด คือ อุปสรรคที่กีดขวางการพัฒนาทางด้านจิตและสังคม เช่น การถูกทำร้ายในวัยเด็ก การไม่สามารถสร้างความไว้วางใจในตัวผู้อื่น การเลี้ยงดูสั่งสอน เป็นต้น

ปัจจัยอื่น ๆ ยังรวมถึงความบกพร่องในการได้ยิน การมองเห็นไม่ชัด การอพยพย้ายถิ่น การปลีกแยกตัว อารมณ์ที่ขี้สงสัยและอ่อนไหวง่ายแต่กำเริบ และการเปลี่ยนแปลงที่ถดถอยลงเนื่องจากอายุที่เพิ่มมากขึ้น เป็นต้น

ระยะเวลาเกิดโรคหลงผิดเป็นอย่างไร?

อาการหลงผิดของคนผู้ป่วย หากไม่ได้รับการรักษาก็จะมีผลเรื้อรังตลอดชีวิต

โดยถึงแม้ประสิทธิภาพในการรักษาโรคหลงผิดจะไม่ได้ผลเทียบเท่ากับโรคจิตเภทหรือโรคอารมณ์แปรปรวน แต่ก็ช่วยให้หายขาดจากโรค หรือลดอาการในกรณีต่าง ๆ ได้ถึง 50%

ความบกพร่องด้านจิตและสังคมที่หลากหลายในผู้ป่วยโรคหลงผิดยังถือว่ามีระดับความรุนแรงที่น้อยกว่าในกลุ่มผู้ป่วยจิตเภท

อย่างไรก็ตามผู้ป่วยมักปฏิเสธรับการรักษาเพราะขาดความเข้าใจถึงอาการป่วยทางจิตของตน

จึงทำให้อาการแย่ลงและการรักษาเกิดความล่าช้าตามไปด้วย

ตัวเลือกในการรักษาโรคหลงผิดได้แก่อะไรบ้าง?

1. การรักษาด้วยการใช้ยา

ยาระงับสารทช่วยลดและในบางครั้งขจัดอาการหลงผิดของผู้ป่วยได้ ทั้งยังช่วยลดอาการทางจิตต่าง ๆ เช่น วิตกกังวล อารมณ์ฉุนเฉียว และปัญหาในการนอน ผู้ป่วยส่วนใหญ่มักสงสัยในตัวยาที่ได้รับและมีความรู้สึกไวต่อผลข้างเคียงของยาดังกล่าว

ปริมาณยาที่ใช้จึงเริ่มจากปริมาณที่น้อยภายใต้การดูแลของแพทย์ หลังจากนั้นก็จะค่อย ๆ

มีการปรับปริมาณของยาที่เหมาะสม เพื่อหลีกเลี่ยงความสงสัยของผู้ป่วยต่อแพทย์ที่ดูแล

เนื่องจากผู้ป่วยโรคหลงผิดมักจะไม่ค่อยยอมเข้ารับการรักษาใด ๆ

สายสัมพันธ์ระหว่างผู้ป่วยและแพทย์จึงเป็นสิ่งที่สำคัญเป็นอย่างมาก

หากแพทย์สามารถทำให้ผู้ป่วยวางใจได้มากขึ้นและรักษาความสัมพันธ์อันดีระหว่างแพทย์-

ผู้ป่วยไว้ได้ การต่อต้านการรับประทานยาของผู้ป่วยก็จะลดลงตาม

ถึงแม้ว่าตัวผู้ป่วยอาจจะไม่เชื่อว่าตัวเองป่วยเป็นโรคทางจิต

แต่ก็ยอมรับฟังคำแนะนำของแพทย์ในการรับประทานยา

2. การบำบัดจิต

โดยปกติแล้วการบำบัดจิตควรทำควบคู่ไปพร้อมกับการรักษาด้วยยาเพื่อผลลัพธ์ที่ดี

นักบำบัดจะหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าที่จะสร้างความคุ้นเคยกับผู้ป่วยเกี่ยวกับอาการหลงผิดที่เกิดขึ้น

แต่จะสะท้อนความเป็นจริงให้ผู้ป่วยเห็นในเวลาที่เหมาะสม

การรับมือกับกรณีผู้ป่วยไม่ตอบสนองต่อการรักษา

แพทย์อาจจะช่วยชี้นำผู้ป่วยสู่การใช้ชีวิตที่มีความสุข

และให้ผู้ป่วยมีชีวิตที่สงบสุขอยู่กับอาการหลงผิดของพวกเขา

อีกทางหนึ่งแพทย์อาจจะพยายามเข้าใจถึงความคับข้องใจ ความสิ้นหวัง

และความอับอายที่อยู่ลึกภายในจิตใจของผู้ป่วย พร้อมช่วยพวกเขาแก้ปัญหาที่รบกวนอยู่ภายในใจ

พร้อมกันนั้นแพทย์จะสอนให้ผู้ป่วยรับมือกับวิกฤตในทางบวกเมื่อต้องเจอกับความเครียดที่ไม่คาดคิด

